

РОЛЬ НАУКОВОГО ТЕКСТУ В ОВОЛОДІННІ МОВОЮ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Джунусалієва Г.Д., Ковальська Н.А.

Україна, Одеса, Одеський державний економічний університет

Відповідно до завдань і принципів Болонського процесу великого значення у процесі навчання набуває оволодіння студентами мовою спеціальності в контексті реалізації сучасної моделі підготовки спеціалістів у системі вищої освіти України.

Актуальність даної теми обумовлюється, по-перше, значенням навчання мові спеціальності у процесі набуття фахових знань; по-друге, необхідністю формування у студентів умінь і навичків самостійного опрацювання різножанрових наукових джерел з метою подальшого здобуття знань для реалізації поставлених професійних цілей, а також удосконалення власного професійного рівня.

Сучасні новітні технології вимагають від молодих фахівців не просто освіченості, активності в пошуку нової важливої професійної інформації, але також і самостійності, впевненості, відповідальності, вміння жити і працювати в нових умовах, бути соціально зорієнтованими [2: 65]. Власне таких фахівців на сьогоднішній день вимагає суспільство від сучасної системи вищої освіти згідно з вимогами Болонської декларації, яка передбачає структурне реформування, вдосконалення навчання з метою підвищення якості підготовки та конкурентоспроможності фахівців відповідно до вимог європейського ринку праці [3: 10]. Саме тому вивчення програмового матеріалу курсу української мови за професійним спрямуванням покликано забезпечити професійно орієнтований характер мовлення студента – майбутнього фахівця економічної галузі [1: 9]. Головною педагогічною метою даної навчальної дисципліни є формування комунікативної компетенції у сфері професійного мовлення в його усній і писемній формах; навичок практичного володіння мовою в обсязі тематики, обумовленої фаховими потребами, задовольнити які сьогодні можуть нові форми, методи, шляхи отримання глибоких професійних знань завдяки інноваційним схемам навчання.

Науковий спеціальний текст є об'єктом вивчення для студентів протягом усього періоду навчання у вищому навчальному закладі. Читання спеціальної літератури, слухання лекцій, написання рефератів, повідомлень на засідання «круглих столів», доповідей на наукові студентські конференції, курсових, дипломних робіт, участь у практичних та індивідуальних заняттях передбачає сприйняття, розуміння та адекватне відтворення інформації різножанрових наукових текстів.

Опрацювання навчальних наукових текстів за професійним спрямуванням, на нашу думку, сприяє розвитку у студентів самостійності в пошуку та набутті фахових знань, застосуванні їх на практиці за допомогою узагальнення, синтезу й аналізу отриманої інформації. Робота з науковими джерелами представлена як писемними, так і усними формами, а також різноманітними

жанрами, в яких реалізуються науково-навчальні тексти за професійним спрямуванням (доповіді, повідомлення, статті, плани, анотації, рецензії, реферати, посібники тощо). Систематична робота з такими різновидами текстів наукового стилю сприятиме формуванню та подальшому вдосконаленню творчих здібностей студентів для виконання науково-дослідної роботи, яка нині розглядається сучасною методикою викладання української мови за професійним спрямуванням як невід'ємний компонент підготовки спеціалістів із вищою освітою.

Розпочинаючи роботу над опрацюванням навчальних наукових спеціальних текстів, викладачі кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки Одеського державного економічного університету, обов'язково враховують фахову спрямованість майбутньої професійної діяльності студентів (фінансову, банківську, управлінську, податкову, міжнародно-економічну, туристичну, підприємницьку, бухгалтерську тощо), відбираючи відповідні приклади текстів із науково-економічних джерел. На початковому етапі навчання опрацюванню вказаних видів наукової інформації викладач роз'яснює студентам, а потім разом із ними розглядає стильові особливості наукових текстів різних жанрів і підстилів. Така робота, по-перше, наочно демонструє студентові вживання морфолого-синтаксичних та лексико-граматичних конструкцій власне наукового підстилю (різновиду) наукового стилю сучасної української мови; по-друге, такий текст є взірцем монологічного наукового мовлення, на базі якого студент може будувати власне наукове висловлювання.

Систематична робота з навчальними науковими текстами, безумовно, сприятиме вдосконаленню вмінь студентів щодо сприйняття, утримання й поновлення інформації, визначення змістової та мовної компресії тексту наукового джерела, знаходження і правильного визначення та формулювання інформативного центру абзацу (фрагмента, частини, розділу) тексту. Більш того, систематичність і послідовність такої роботи передбачає активний розвиток навичок писемного та усного зв'язного професійного мовлення.

Отже, опрацювання спеціальних наукових текстів у процесі вивчення навчального матеріалу дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» допомагає студентам не тільки оволодіти мовою обраної ними майбутньої спеціальності, а також сприяє розвитку в них умінь і навичок змістового та змістовного аналізу наукових текстів зі спеціальності, здібностей до пізнавальної діяльності, здатності до абстрагування та узагальнення набутих знань, формуванню аналітико-синтетичного мислення.

Список використаних джерел:

1. Українська мова для економістів [Текст]: навч. посібник / К.П.Добровольська, С.М.Кіршо, Н.Я.Купрата [та ін.]. – 2-е вид., випр. та доп. – Одеса: ВМВ, 2010. – 400 с.
2. Управління якістю підготовки фахівців [Текст]: матеріали XV Міжнар. наук.-метод. конф., 22 – 23 квіт. 2010, Одеса. Ч. I. / Од. держ. акад. буд. та архіт. – Одеса: ОДАБА, 2010. – Ч. 1. – 248 с.
3. Упровадження сучасних освітніх технологій навчання у контексті Болонського процесу [Текст]: зб. матеріалів наук.-метод. конф. / Од. держ. екон. ун-т. – Одеса: ОДЕУ, 2005. – 291 с.